

Allmäntandvård för barn och unga - Region Gävleborg

Innehåll

1.	Syfte och omfattning	2
2.	Allmänt	2
2.1.	Mål	2
2.2.	Bakgrund	3
2.3.	Kontakt och information	3
2.4.	Ansvar för denna rutin	3
3.	Beskrivning	3
3.1.	Valfrihet från 3 år	3
3.2.	Vårdgivarens åtagande	3
3.3.	Folk tandvårdens uppdrag enligt avtal med Region Gävleborg ..	5
3.4.	Barn som far illa - uteblivande och orosanmälningar	5
3.5.	Unga vuxna 18-24 år som uteblir	5
3.6.	Placerade barn och unga – som vårdas utanför hemmet.....	6
3.7.	När barn får uppehållstillstånd.....	6
3.8.	Skyddade personuppgifter.....	6
3.9.	Tobaksprevention	6
3.10.	Kostnadsfri remissförfrågan.....	7
4.	Allmänna villkor	7
4.1.	Avtal med privata vårdgivare	7
4.2.	Krav för vårdgivare	7
4.3.	Vårdgivarens ansvar.....	8
4.3.1.	Om kliniken upphör, övergår i annan regi eller om vårdgivaren slutar	9
4.4.	Auktoriserad tolk.....	10
4.5.	Patientnämnden	10
4.6.	Registrering och rapportering	10
4.6.1.	Vårdgivaransmälan och vådrapport	10
4.6.2.	Listningsregler	10
5.	Uppföljning	11
5.1.	Verksamhetsdialog	11
5.2.	Epidemiologisk registrering enligt vådrapport	11
5.3.	Statistikuppföljning.....	11
5.4.	Samverkansgrupp	11
6.	Ekonomi – villkor för ersättning.....	12
6.1.	Ersättning 3-24 år	12
6.2.	Avgränsning mellan kostnadsfri barn- och ungdomstandvård och vuxentandvård	12
6.3.	Ersättning vid byte av vårdgivare	12
6.4.	Ersättning, s.k. barnpeng samt akuttandvård	13
6.5.	Ersättning föreskrivna läkemedel	13
6.6.	Ersättning för akut eller planerad behandling av patienter folkbokförda i annan region.....	13
6.7.	Ersättning för planerad behandling utanför Region Gävleborg 13	

6.8.	Ersättning placerade barn	14
6.9.	Ersättning för vård utförd av specialist i annan region.....	14
6.10.	Ersättning vid skyddad identitet.....	14
6.11.	Patientfinansierad vård.....	14
6.12.	Ersättning patienter från EU/EES-land, Schweiz eller konventionsland	15
6.13.	Ersättning asylsökande, tillstånds- och papperslösa.....	15
6.14.	Ersättning för tolk i Region Gävleborg.....	15
6.15.	Ej ersättning - framtagande av underlag	15
6.16.	Då rutin inte efterlevs.....	15
7.	Plan för kommunikation och implementering	16
8.	Dokumentinformation.....	16
9.	Referenser	16

1. Syfte och omfattning

Denna rutin beskriver hur allmäntandvård för barn och unga ska utföras och riktar sig till länets privata vårdgivare för tandvård.

Privata vårdgivare för tandvård som ska bedriva barn- och ungdomstandvård ska teckna en vårdgivaransökan för respektive barn. Tandvården ska sedan utföras i enlighet med denna rutin. Folktandvården Gävleborg AB har ett övergripande vårdavtal med Region Gävleborg där tandvård för barn och unga regleras. Denna rutin ersätter Riktlinjer Barn och ungdomstandvård - Landstinget Gävleborg, från 2009-01-31.

Folktandvården Gävleborg AB kallas i detta dokument Folktandvården. Beställarenheten för tandvård, Hälsoval- och tandvårdsavdelningen, Region Gävleborg kallas i detta dokument för BET.

2. Allmänt

2.1. Mål

Målet med tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen (2 § tandvårdslagen [1985:125]).

Tandvården ska bedrivas så att det uppfyller kravet på en god tandvård, vilket bland annat innebär att tandvården ska lägga särskild vikt vid förebyggande åtgärder, tillgodose patientens behov av trygghet, vara lätt tillgänglig, bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet och främja goda kontakter mellan patienten och tandvårdspersonalen. I tandvårdslagen anges som krav på tandvården, när patienten är ett barn, att barnets bästa särskilt ska beaktas och att barnets inställning så långt som möjligt ska klarläggas och tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes mognad.

(3, 3a, 3b §§ tandvårdslagen [1985:125]).

2.2. Bakgrund

Region Gävleborg beslutade att alla barn och unga folkbokförda i Region Gävleborg fr.o.m. 2019-01-01 ska omfattas av fullständig och avgiftsfri allmäntandvård upp till och med 24 år, till skillnad från övriga Sverige som har till och med 23 år.

Patient eller vårdnadshavare väljer fritt utförare av tandvård, Folktandvården eller privat vårdgivare.

2.3. Kontakt och information

På [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#) hittar du kontaktuppgifter till beställarenheten för tandvård, regelverk, dokument och IT-stödsystem för tandvårdsadministration.

2.4. Ansvar för denna rutin

BET ansvarar för upprättande av rutinen och dess dokumenthantering.

3. Beskrivning

3.1. Valfrihet från 3 år

Patienten eller vårdnadshavare kontaktar själv den valda ansvariga vårdgivaren. Vald vårdgivare ska kalla alla barn och unga t.o.m. det kalenderår de fyller 24 år. Barn listas direkt under FTV enligt postnummer. När vårdgivaranmälan sänts till BET så listas barnet om till den nya vårdgivaren.

Vårdnadshavare informeras om det fria valet via brev det år barnet fyller 3 år. Nyinflyttade barn och unga som är 3-24 år informeras på samma sätt.

3.2. Vårdgivarens åtagande

- Vårdgivare som åtar sig att arbeta med barn och unga enligt denna rutin ansvarar för att ge fullständig allmäntandvård och ser till att barnet/ungdomen är listad hos vårdgivaren. Med fullständig allmäntandvård avses undersökning, indicerad behandling inklusive akut vård samt individuella förebyggande åtgärder, allt enligt de styrande dokument som listas på [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#), se sista punkten i detta stycke.
- Alla sökande 3-24-åringar ska tas emot oavsett var barnet/den unga är folkbokförd.
- Behandlingen anpassas utifrån den aktuella situationen och barnets ålder.
- Individuell information ges till barn, ungdom och vårdnadshavare. Informationen ska följa *Profylax- och vårdprogram för avgiftsfri tandvård* och informationen ska vara anpassad till patientens ålder och mognad och vårdnadshavarens behov av kunskap.

- Ansvarig vårdgivare ska planera behandling i samråd med patienten eller dennes vårdnadshavare och förvissa sig om att de är införstådda med att den avgiftsfria tandvården upphör det kalenderår personen fyller 25 år. Vård, som inte hinner utföras av orsaker som ansvarig vårdgivare inte kunnat råda över, bekostas av patienten från det kalenderår personen fyller 25 år.
- Vårdprogram planeras och genomförs utifrån riskbedömning.
- Vårdgivaren ska arbeta på ett odontologiskt korrekt och vedertaget sätt samt följa de, vid varje tidpunkt gällande lagar och föreskrifter som rör yrkesutövningen samt styrande riktlinjer, vårdprogram, rutiner etc som finns på [Samverkanswebben Region Gävleborg](#):

Nationella riktlinjer för tandvård - Socialstyrelsen
Vägledning tandvård för barn och unga vuxna folkbokförda i annan region – SKR
Samverkansöverenskommelse gällande läkar- och hälsoundersökning samt tandhälsoundersökning för barn och unga 0-20 år som vårdas utanför det egna hemmet (pdf) Formulär gällande utlåtande om mun- och tandhälsa (oral hälsa)", bilaga 8 – Platina id 09-688284 (Word)
Profylax och vårdprogram, 2019 (pdf)
Styrdokument för tandregleringsvård på barn (pdf)
Överkäkens hörntänder kontroll och dokumentation (pdf)
Vårdriktlinjer för odontologiskt omhändertagande av barn med JIA (pdf)
Oro för barn som riskerar fara illa – Platina id 09-633659 (pdf) Brev 1 - till vårdnadshavare angående erbjuden tandvård – Platina id 09-609078 (Word) Brev 2 - till vårdnadshavare angående erbjuden tandvård – Platina id 09-609079 (Word) Barnkonventionen - UNICEF Anmäla oro för barn - Socialstyrelsen Barns rätt i vården

3.3. Folktandvårdens uppdrag enligt avtal med Region Gävleborg

Som ett förtydligande har vi här ett stycke som beskriver Folktandvårdens uppdrag inom barn- och ungdomstandvården enligt avtal med Region Gävleborg.

- Befolkningsansvar
- Sistahandsansvar för barn och unga t.o.m. kalenderåret när de fyller 24 år liksom för asylsökande, tillstånds- och papperslösa. Sistahandsansvaret innebär att ingen får nekas vård och Folktandvården övertar i avtalet det sistahandsansvar som är ålagt Region Gävleborg för att, grundat på prioriteringar, möta alla former av vårdbehov.
- Jourttandvård och beredskap
- Ansvar för specialisttandvård, förmedla kunskap till allmäntandvården
- Forskning och utveckling
- Barn 0-2 år
- Utåtriktad verksamhet:
 - Folktandvården har yttersta ansvaret att genomföra kollektiva förebyggande åtgärder.
 - Bedriva hälsoinriktat arbete i samarbete med förskola, skola, andra vårdgivare och övriga intressenter samt stödja länsinvånare så att de har en fortsatt god munhälsa.
 - Munhälsoinformation och fluoridsköljningar i skolor.
 - Informera föräldrar om tandhälsovård i samband med besök på mödrahälsovård och barnhälsovården.
 - Länsresurs inom tobaksprevention.
- Dokumenthantering av vårdprogram och handlingsplan vid oro
- Tillhandahåller information om dricksvattenanalys angående fluorhalt

3.4. Barn som far illa - uteblivande och orosanmälningar

Tandvården har en unik möjlighet att få träffa alla barn och ungdomar. Därför är det viktigt att FN:s konvention om barnets rättigheter följs.

Vid misstanke att barn under 18 år riskerar fara illa, vid upprepade uteblivanden och då orosanmälan till kommunen är aktuell ska rutinen på [Samverkanswebben](#) följas:

[Oro för barn som riskerar fara illa – Platina id 09-633659 \(pdf\)](#)

[Brev 1 - till vårdnadshavare angående erbjuden tandvård – Platina id 09-609078 \(Word\)](#)

[Brev 2 - till vårdnadshavare angående erbjuden tandvård – Platina id 09-609079 \(Word\)](#),

Regionens Barnhälsovård vägleder också:

[Barn som far illa - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](http://regiongavleborg.se)

3.5. Unga vuxna 18-24 år som uteblir

Kontakt tas med Beställarenheten.

3.6. Placerade barn och unga – som vårdas utanför hemmet

En samverkansöverenskommelse mellan Region Gävleborg, länets alla tio kommuner samt Folk tandvården Gävleborg AB har slutits gällande läkar- och hälsoundersökning samt tandhälsoundersökning för barn och unga 0-20 år som vårdas utanför det egna hemmet, [se Samverkanswebben](#). Syftet med överenskommelsen är att placerade barn och unga 0-20 år ska få vård/tandvård i enlighet med lagstiftarens intentioner.

Väljer barnet/ungdomen en privat vårdgivare inom tandvård så tar även den privata vårdgivaren emot och behandlar och utför tandhälsoundersökning enligt samverkansöverenskommelsen. Folk tandvården har dock sista handsansvaret och bidrar med en samordnarroll som har fördjupad kunskap och erfarenhet i ämnet och kan ge support vid behov.

3.7. När barn får uppehållstillstånd

Folk tandvården har i uppdrag att utföra all asyl tandvård utifrån sista handsansvar och jouransvar. I uppdraget inkluderas förutom asylsökande, även tillstånds- och papperslösa personer.

När barn får uppehållstillstånd och ett eget personnummer faller de inte längre inom ramen för asyl tandvård utan kallas då enligt gängse rutiner för barn- och ungdomst andvård.

3.8. Skyddade personuppgifter

Barn och ungdomar som kan anses som boende i regionen (bor i Region Gävleborg men ej folkbokförd i regionen), ska utifrån tolkningen av Barnkonventionen erhålla tandvård som alla andra barn och ungdomar boende i Region Gävleborg.

Verksamhetschef/klinikchef ska ha fungerande rutiner för hantering av skyddade personuppgifter för att eliminera risken att skyddade personuppgifter oavsiktligt lämnas ut, [se Skatteverket](#).

Brevpost skickas via [Skatteverkets förmedlingsuppdrag](#).

Observera att inga vårdgivar anmälningsblanketter i pappersform skickas till BET. BET skickar i november ut en blankett till alla vårdgivare med en frågan om hur många barn med sekretess som behandlats.

3.9. Tobaksprevention

Alla vårdgivare förväntas vara aktiva med arbetet att förhindra tidig tobaksdebut och att avbryta tobaksvanor hos sina unga patienter. Från 12 års ålder ställs frågan om tobaksbruk och registreras i hälsodeklaration. Förändringar i tandhälsotillståndet som kan vara relaterade till drogmissbruk ska journalföras. Folk tandvården ansvarar för en länsresurs i arbetet med tobaksbruk, en så kallad tobaksamordnare. Tobaksamordnaren bistår både Folk tandvården och privata vårdgivare i tobaksarbetet.

[Se Tobaksarbete samt kontaktuppgifter på Folk tandvårdens web.](#)

3.10. Kostnadsfri remissförfrågan

Oavsett om allmäntandvården utförs inom Folktandvården eller hos privat tandläkare har patienten samma rätt till specialisttandvård. Valfrihet för patienten finns inte inom specialisttandvård. Konsultation och behandling inom specialisttandvården är avgiftsfri för såväl patient som den vårdgivare som är ansvarig för allmäntandvård för patienten. Specialisttandvård sker via remiss.

4. Allmänna villkor

4.1. Avtal med privata vårdgivare

Privat vårdgivare som väljer att arbeta med allmäntandvård för barn och unga använder sig av [Vårdgivaransmälan](#), blankett för att lista patient hos vårdgivare, se [Samverkanswebben Region Gävleborg](#).

4.2. Krav för vårdgivare

Den som bedriver tandvårdsverksamhet är en vårdgivare. Vårdgivaren har ett organisatoriskt ansvar och ska planera, leda och kontrollera verksamheten så den lever upp till kravet på god vård.

Vårdgivaren ska:

- säkerställa att anställda tandläkare och tandhygienister som jobbar med patienter är legitimerade
- ansvara för att tandvårdspersonal har den kompetens som erfordras
- ha anmält verksamhet till vårdgivarregistret via Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ([patientsäkerhetslagen \[2010:659\]](#))
- inte helt förbjudits av Socialstyrelsen eller IVO att bedriva verksamhet ([patientsäkerhetslagen](#))
- säkerställa att patientskadeförsäkring finns tillgänglig för verksamheten ([patientsäkerhetslagen \[2010:659\]](#))
- ha registrerat verksamheten i aktiebolags-, handels-, eller föreningsregister
- registrera verksamheten för F-skatt hos Skatteverket
- registrera verksamheten som arbetsgivare samt registrera för innehållen preliminär A-skatt och arbetsgivaravgifter
- ha fullgjort lagstadgade skyldigheter avseende betalningar av sociala avgifter och skatter
- inte vara föremål för utredning av brott eller allvarliga brister i verksamheten som Regionen bedömer kan påverka förtroendet för vården
- göra registerkontroll i belastningsregistret vid nyanställning av personer som ska jobba med barn
- ha tillgång till nödvändig tandvårdsapparat och tandvårdsutrustning som krävs för att bedriva en god tandvård
- säkerställa att kliniken har god tillgänglighet och är anpassad till patientens behov. Som t.ex. ska hiss finnas om patienter har det behovet.

4.3. Vårdgivarens ansvar

Vårdgivaren har ett organisatoriskt ansvar och ska planera, leda och kontrollera verksamheten så den lever upp till kravet på god vård.

Vårdgivaren ska säkerställa att:

- barnet/ungdomen har en ansvarig behandlande tandläkare
- barnets bästa ska beaktas och bemötas med hänsyn och respekt så de upplever delaktighet och känner sig trygga och får kunskaper för att kunna ta ansvar för den egna munhälsan. Alla ska bemötas och behandlas lika utifrån [Region Gävleborgs värdegrund](#). Särskilt viktigt är detta i utformning av prioriteringar, bemötandefrågor och för personer med nedsatt autonomi. Patienten och närstående ska bemötas med omtanke och respekt i bemötandet oavsett patientens bakgrund, tex ålder, etnicitet, sexuell läggning, religion och funktionsnedsättning.
- Vid 3 års ålder ska barnet kallas till kliniken. En fullständig undersökning enligt [Profylax- och vårdprogram för avgiftsfri tandvård](#) ska göras under barnets tredje levnadsår och epidemiologiska data ska inrapporteras. Därefter ska patienten t.o.m. 17 års ålder undersökas efter behov enligt vad den individuella riskbedömningen visar, dock minst var 24:e månad och för 18-24 åringar minst var 36:e månad.
Se [Nationella riktlinjerna för tandvård](#):

Rekommendationer till tandvården – intervall för basundersökning (revisionsintervall)

Id	Erbjud basundersökning till barn med ...	en gång per ...	Prioritet
113	<ul style="list-style-type: none"> • låg risk för dålig munhälsa • normal bettutveckling 	1,5–2 år.	3
114	något av följande: <ul style="list-style-type: none"> • hög risk för dålig munhälsa • avvikande bettutveckling 	1–1,25 år – utöver förebyggande och orsaksinriktad behandling med tätare intervall.	3
Id	Erbjud basundersökning till vuxna med ...	en gång per ...	Prioritet
37	låg risk för dålig munhälsa	2–3 år.	3
109	hög risk för dålig munhälsa	1–1,5 år – utöver förebyggande och orsaksinriktad behandling med tätare intervall.	3

- Revisionsintervall ska grundas på riskbedömning enligt anvisning för riskgruppering, se [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#).
- Barnet/ungdomen ska erbjudas omgående behandling vid akuta besvär. Som grundregel gäller att akuta patienter ska kunna beredas vård samma dag.
Patienter ska hänvisas till den privat- eller folktandvårdsklinik där de är listade. I undantagsfall ska akuttandvård utföras av annan tandläkare. Den vårdgivare som utför akutbehandling informerar sedan ansvarig tandläkare

om utförd akuttandvård. Akuttandvård för barn < 2 år hänvisas till Folk tandvården då dessa barn inte omfattas av det fria valet.

- Barnet/ungdomen ska få information om den egna tandhälsan och den behandling som är nödvändig.
- Barnet/ungdomen ska få erbjudande om smärtlindring och sedering när det behövs.
- Alla sökande 3-24-åringar ska tas emot.
- Barnet/ungdomen ska kallas till revisionstandvård utifrån individuellt behov och med hänsyn tagen till åldersintervall för bettutvecklingskontroller.
- Barnet/ungdomen ska erbjudas förebyggande behandling och få nödvändig tandvård om de har symptom på eller riskerar att utveckla tandsjukdom.
- Barnet/ungdomen ska remitteras till specialist för konsultation och behandling om vårdgivaren anser att patientens allmäntillstånd eller behandlingsbehov kräver resurser eller kunskap på specialistnivå.
- Barnet/ungdomen får kontakt med vårdgivaren genom besök, per telefon eller via webb för att boka tid eller få information om klinikens öppettider.
- Barnet/ungdomen ska informeras om var de kan få akutvård när vårdgivarens klinik tillfälligt är stängd.
- Varje arbetsgivare/vårdgivare ansvarar för att tandvårdspersonal har den kompetens som erfordras och att tandvårdspersonalen löpande vidareutbildas inom barn- och ungdomstandvård.
- Vårdprogram och rutiner för barn och unga ska efterlevas och följas. Se styrande riktlinjer, vårdprogram, rutiner etc som finns på [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#).
- Vid behandling ska de material och metoder som Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) rekommenderar användas.
- Patientdatalagens kriterier för journalföring inom hälso- och sjukvård och Socialstyrelsens särskilda föreskrifter ska följas.
- Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete samt patientsäkerhet i hälso-och sjukvården (patientsäkerhetslagen) ska följas.
- Samma garantiregler gäller som för det statliga tandvårdsstödet. I första hand ska vården inriktas på förebyggande åtgärder, ha en tydlig tandhälsoprofil och stimulera till egenvård.
- Vårdgivaren ska upplysa vårdnadshavare/patient om att de kan bli ersättningskyldiga om de uteblir från överenskommen behandlingstid.

4.3.1. Om kliniken upphör, övergår i annan regi eller om vårdgivaren slutar

- Vårdgivaren ska ansvara för att listade patienter och deras vårdnadshavare i god tid får information om att kliniken upphör eller att tandläkaren ska sluta eller att ny tandläkare kommer att ta över kliniken.
- Vårdgivaren ska i god tid informera BET när en klinik ska upphöra.

4.4. Auktoriserad tolk

Vårdgivare ska anlita auktoriserad tolk i samband med information och behandling i de fall då patienten inte förstår eller kan uttrycka sig på det svenska språket. Ersättning för tolkkostnader utbetalas under förutsättning att anlitad tolk har avtal med Region Gävleborg. I första hand ska telefontolk anlitas. Tolk på plats anlitas endast vid särskilda behov. Information om tolk finns på [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#).

4.5. Patientnämnden

Det ska i varje region och kommun finnas en patientnämnd med uppgift att stödja och hjälpa patienter och deras närstående inom den tandvård enligt tandvårdslagen som bedrivs eller helt eller delvis finansieras av regioner (1 § tredje punkten lagen [2017:372] om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården). Detta innebär att [patientnämnden](#) ger råd och stöd till barn och unga och deras närstående oavsett om vården utförs av offentlig eller privat vårdgivare.

4.6. Registrering och rapportering

För Folktandvården sker administrationen av barn- och ungdomstandvård per automatik via körningar direkt från journalsystemet T4.

Ett arbete pågår för att integrera privata vårdgivare i barntandvårdssystemet. Efter utvärdering av pågående pilotprojekt ska ställning tas till om privata vårdgivare kommer att erbjudas att ansluta sig till systemet.

Se Samverkanswebben, Region Gävleborg: [Barn- och ungdomstandvård](#).

För att logga in i systemet krävs [E-tjänstekort med SITHS-certifikat](#).

Idag använder de privata vårdgivarna analoga blanketter för vådrapport och vårdgivaranmälan.

4.6.1. Vårdgivaranmälan och vådrapport

- Förbättringsarbete inom digitalisering genomförs under 2022-2023.
- Skicka in vårdgivaranmälan (VGA) till BET för omlistning.
VGA ska ha underskrift från både barn/ungdom eller vårdnadshavare samt vårdgivare och stämpel från klinik.
- Fullständigt ifylld vådrapport ska skickas in efter varje revisionsundersökning för att barnpeng inte ska stoppas.
- BET skickar rapporter i samband med månadsvis utbetalning av barnpeng:
 - Listade
 - Stoppade
 - Bytt vårdgivare
 - Adressändring
 - Utflyttade/utvandrade ur regionen/landet
 - Avlidna

4.6.2. Listningsregler

En förutsättning för att ersättning ska kunna utbetalas är att vårdgivaren har listat patienten innan behandlingen påbörjas. Listning ska efter patientens val göras på

kliniken. Om en klinik består av flera tandläkare som har egna företag ska patienten listas på patientansvarig tandläkares företag, organisationsnummer, klinik-ID och eventuellt kostnadsställe.

5. Uppföljning

5.1. Verksamhetsdialog

För att främja god dialog och samverkan mellan parter har BET intentionen att med god framförhållning genomföra besök på kliniker, både folktandvårdskliniker och privata kliniker. Dialog kommer att föras kring uppföljning av uppdraget och följsamhet av denna rutin Allmäntandvård för barn och unga – Region Gävleborg. Vårdgivaren ska informera BET vid nyetablering och liknande förändringar. En förutsättning för fortsatt god verksamhetsdialog är vetskapen om varandra och de förväntningar och krav vi ställer på varandra.

5.2. Epidemiologisk registrering enligt vådrapport

Epidemiologisk registrering enligt [vådrapport för barn- och ungdomstandvård](#) samt riskgruppering av allmän risk, parodontal risk, kariesrisk och teknisk risk ska genomföras och dokumenteras av vårdgivarna vid varje fullständig undersökning. Inom Folktandvården sker detta automatiskt via T4-journalsystem. Inom privat tandvård sker detta än så länge via vådrapportsblankett som skickas till BET. Målet är att alla privata vårdgivare som ansvarar för barn och ungas tandvård ska administrera via web-systemet T99 web.

För att logga in i systemet krävs [E-tjänstekort med SITHS-certifikat](#).

5.3. Statistikuppföljning

Beställarenheten för tandvård publicerar statistik för 3-, 6-, 12- och 19-åringar årligen i slutet av januari månad på [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#). Rapporten baseras på EPI-data som BET selekterar per årtal och vald åldersgrupp. För barn och unga, folkbokförda i Region Gävleborg, som tillfälligt vistas utanför regionen och behöver planerad vård rapporteras EPI-data in där det är möjligt.

5.4. Samverkansgrupp

En samverkansgrupp med representanter från privata vårdgivare, Folktandvården och beställarenheten Region Gävleborg träffas cirka två gånger per år. Syftet är att ge vårdgivarna möjlighet att påverka frågor som rör allmäntandvård för barn och unga, medverka vid utveckling och stärka samarbetet mellan parterna.

6. Ekonomi – villkor för ersättning

Vårdgivare som har avtal med Region Gävleborg ersätts per patient med ett årligt belopp, så kallad barnpeng. Ersättning för 3-24-åringar är ett fast belopp som Regionstyrelsen beslutat ska uppräknas årligen utifrån tilldelad budget. Beloppen, som finns angivna på [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#), är samma för alla oberoende av vårdbehov.

För att få ersättning ska vårdgivaren ansvara för att patienten erbjuds fullständig allmäntandvård enligt denna rutin för allmäntandvård för barn och unga.

Barn och ungdomstandvården är avgiftsfri för patienten. Akuttandvård ingår i barnpengen (kapiteringsmodellen). Vad gäller tandvård som inte anses odontologiskt motiverad finns det möjlighet att utföra sådan på patientens egen bekostnad. Odontologisk motiverad vård måste alltid prioriteras.

All ersättning förutsätter att vårdgivaren uppfyller rutinens villkor och att patienten är listad hos vårdgivaren innan behandlingen påbörjas.

6.1. Ersättning 3-24 år

Fullständig undersökning, riskbedömning, uppsatt ny kallelse, uppdaterad hälsodeklaration och inrapportering av epidemiologiska data görs fr.o.m. barnets tredje levnadsår.

Ersättning utbetalas månadsvis med 1/12 av det årliga beloppet till klinikerna. Första ersättning utbetalas för januari det år barnet fyller tre år eller för den månad patienten listats hos vårdgivaren. Därefter utbetalas ersättning varje månad till och med det år personen fyller 24 år, byter vårdgivare eller flyttar och folkbokför sig utanför länet. Förutsättningen är att epidemiologiska data inrapporteras kontinuerligt.

Efter undersökningen vid 3-års ålder ska epidemiologiska data inrapporteras minst var 24:e månad till och med det år personen fyller 17 år. För 18-24 åringar ska inrapportering ske minst var 36:e månad.

6.2. Avgränsning mellan kostnadsfri barn- och ungdomstandvård och vuxentandvård

I normalfallet ska vården planeras så att den är avslutad innan det år individen passerat åldersgränsen för avgiftsfri tandvård. I vissa fall kommer vården att pågå då individen åldersmässigt övergår till vuxentandvård. I dessa fall blir det ett förlängt utförandeansvar och vårdgivaren står för kostnaderna som uppstår i dessa fall.

6.3. Ersättning vid byte av vårdgivare

Vid byte av vårdgivare via vårdgivaransökan övergår ersättningen med 1/12 av det årliga beloppet till den nya vårdgivaren samma månad som listningen görs oavsett när under månaden bytet görs.

6.4. Ersättning, s.k. barnpeng samt akuttandvård

Vårdgivare som har avtal med Region Gävleborg ersätts per patient med ett årligt belopp, så kallad barnpeng. Ersättning för 3-24-åringar är ett fast belopp som Regionstyrelsen beslutat ska uppräknas årligen utifrån tilldelad budget. Beloppen, som finns angivna på [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#), är samma för alla oberoende av vårdbehov.

För att få ersättning ska vårdgivaren ansvara för att patienten erbjuds fullständig allmäntandvård enligt aktuellt *rutin för allmäntandvård för barn och unga* samt styrande rutiner och beskrivningar som finns samlat på [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#).

Akutbehandling av egen patient ingår i vårdansvaret och dess barnpeng. Om akuttandvård utförs av annan vårdgivare ska ersättningen vara en uppgörelse mellan berörda vårdgivare. Akutbehandlande tandläkare bör i möjligaste mån informera patientansvarig tandläkare om utförd akuttandvård.

6.5. Ersättning föreskrivna läkemedel

Alla läkemedel som ingår i läkemedelsförmånen är kostnadsfria för barn och ungdomar under 18 år. Även asylsökande barn och barn som vistas i Sverige utan tillstånd omfattas.

Kostnad för förskrivna läkemedel betalas av Regionen enligt samma principer som övrig hälso- och sjukvård. Fluoridrecept till barn och ungdomar t.o.m. 24 år skrivs som vanligt e-recept men skriv då ”Kostnadsfri fluorid” i rutan ”Särskilda upplysningar till apoteket”.

6.6. Ersättning för akut eller planerad behandling av patienter folkbokförda i annan region

Kostnaden som uppstår hos vårdgivaren för behandling av barn och unga från andra regioner görs upp via överenskommelse mellan vårdgivaren och patientens hemregion angående vårdens omfattning och ersättning.

I Folktandvårdens oralkirurgiska bakjournersättning ingår utomläns akutvård inom det oralkirurgiska verksamhetsfältet.

Vid planerad vård accepterar de flesta regioner idag att barn och unga blir listade där de behandlas, så även i Region Gävleborg. Den behandlande kliniken får då ersättning i form av tandvårdspeng. Reglerna är dock inte lika i hela Sverige och några regioner har kvar kravet på godkänt kostnadsförslag av ansvarig vårdgivare där patienten är folkbokförd före behandlingen genomförs.

6.7. Ersättning för planerad behandling utanför Region Gävleborg

När det gäller tandvård för barn och unga så är det i princip alltid regionen där barnet/den unga är folkbokförd i som är betalningsansvarig för tandvården. För barn och unga, folkbokförda i Region Gävleborg, som tillfälligt vistas utanför regionen och behöver planerad vård, får den aktuella vårdgivaren överenskomma

med den som har individen listad om vårdens omfattning och om ersättning. Detta enligt det regelverk som gäller i berörd region.

6.8. Ersättning placerade barn

Folktandvården har sistahandsansvaret för placerade barn och unga, 3 t.o.m. 24 år. Privata vårdgivare förväntas ta emot de placerade barn som väljer privat vårdgivare.

Se även vidare i Samverkansöverenskommelsen gällande läkar- och hälsoundersökning samt tandhälsoundersökning för barn och unga 0-20 år som vårdas utanför det egna hemmet, [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#).

Den tandhälsoundersökning med utlåtande som beskrivs i samverkansöverenskommelsen ersätts inte separat utan ingår i uppdraget kring allmäntandvård för barn och unga och barnersättningen.

6.9. Ersättning för vård utförd av specialist i annan region

Specialisttandvård utförd i andra län debiteras Folktandvården enligt de särskilda överenskommelser som finns inom specialisttandvården.

6.10. Ersättning vid skyddad identitet

I november varje år skickar BET ut en blankett för barnpengsunderlaget till de privata vårdgivarna. Inom Folktandvården går blanketten till ekonomifunktionen. Ifylld blankett skickas tillbaka till BET med uppgift på antal behandlade barn samt faktura. Blanketten ska signeras av firmatecknare. Inom Folktandvården går fakturan via Agresso. Inga personuppgifter anges. Regionen gör ingen skillnad på barn med skyddad identitet folkbokförda inom eller utom länet.

När det gäller tandvård för barn och unga så är det i princip alltid regionen där barnet/den unga är folkbokförd i som är betalningsansvarig för tandvården, **men undantaget från detta är barn och unga som har skyddad identitet.** För dessa barn och unga är den region där barnet/den unga vistas betalningsansvarig för tandvården. Tandvårdskostnad för dessa barn och unga ska aldrig faktureras över regiongränserna. Detta för att inte röja deras identitet.

6.11. Patientfinansierad vård

Viss vård ingår inte i den avgiftsfria tandvården. Dit hör exempelvis implantat och transplantat i sidopartierna efter position tre. Vidare ingår inte etsbro som korttidsprovisorium under pågående behandlingsperiod och inte heller tandskydd. Ersättning för borttappade tandställningar, borttappade bettskenor eller borttappade temporära proteser ingår inte. Kosmetisk tandvård såsom tandsmycke, gelblekning och skalfasader ingår inte. Patienten ska informeras om detta och vill patienten ändå ha denna vård utförd ska patienten betala själv för dessa åtgärder.

Likaså betalar patienten om de uteblir från avtalat besök eller då patienten eller

dennes vårdnadshavare önskar tandvård som inte är nödvändig för att uppnå ett från odontologisk synpunkt funktionellt och utseendemässigt godtagbart resultat.

6.12. Ersättning patienter från EU/EES-land, Schweiz eller konventionsland

Ett barn eller en ungdom från ett annat EU/EES-land, Schweiz, Australien eller de brittiska kanalöarna har till och med det året de fyller 23 år rätt till avgiftsfri tandvård enligt tandvårdslagen när de vistas tillfälligt i Sverige. Tandvården ska inte kunna vänta tills personen kommit hem. Motsvarande gäller för barn till studerande och arbetstagare från delstaten Québec i Kanada som vistas tillfälligt i Sverige.

Ersättningen från Försäkringskassan motsvarar det pris som du debiterar vuxna patienter för motsvarande tandvård. Därför behöver du skicka en kopia på din prislista och specificera vilken behandling barnet har fått utifrån åtgärdslistan för det statliga tandvårdsstödet. Skicka också med en kopia av de underlag som visar personens rätt till förmånen. För att se vilka underlag som krävs i de olika situationerna, läs under rubriken. ”Personer på tillfällig vistelse” [Statligt tandvårdsstöd - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](#).

Skicka handlingarna till Försäkringskassan Visby, Box 1164, 621 22 Visby.
Se [Försäkringskassan.se](#).

6.13. Ersättning asylsökande, tillstånds- och papperslösa

Asylsökande, tillstånds- och papperslösa t.o.m. 24 år får avgiftsfri tandvård på samma villkor som barn och unga boende i Sverige. Folktandvården har i uppdrag att utföra all tandvård för dessa grupper utifrån Regionens sistahands- och jouransvar och för Folktandvården gäller interna ersättningsrutiner inom Region Gävleborg.

6.14. Ersättning för tolk i Region Gävleborg

Ersättning för tolk gällande barn och ungdomar som är folkbokförda i Region Gävleborg, utbetalas till tolkföretag som har avtal med regionen.

Privata vårdgivare använder/väljer Folktandvårdens kundnummer för tolk, [Tolk](#)

6.15. Ej ersättning - framtagande av underlag

Uppgifter gällande barn och unga som tas direkt ur vårdgivarnas patientadministrativa system ska alltid rapporteras utan extra ersättning och det gäller även för de uppgifter som Regionen behöver för sitt uppdrag angående ersättningsformer under avtalsperioden.

6.16. Då rutin inte efterlevs

Om denna rutin inte efterlevs och krav för vårdgivare inte uppfylls kan en god vård inte garanteras. BET kommer då inte att betala ut någon barnersättning.

7. Plan för kommunikation och implementering

Regelverket kommuniceras via

- [Samverkanswebben, Region Gävleborg](#)
- Samverkansmöten med företrädare för Folk tandvården och privata vårdgivare samt BET.

8. Dokumentinformation

Dokumentet är framtaget av bedömningstandläkare, handläggare/samordnare vid Beställarenheten för tandvård, Hälsoval- och tandvårdsavdelningen, Region Gävleborg.

Dokumentet är granskat av Regionjurist.

Dokumentet kommuniceras med politiker vid Hälsoval- och tandvårdsutskottet och fastställs av chef för Hälsoval- och tandvårdsavdelningen, Region Gävleborg.

9. Referenser

Dokumentnamn	Plats
Barn- och ungdomstandvård Region Gävleborg med rutiner, styrdokument och övrig information	Samverkanswebben, Region Gävleborg
Kontaktuppgifter Beställarenheten	Samverkanswebben, Region Gävleborg
Tolk	Samverkanswebben, Region Gävleborg
Nationella riktlinjer för tandvård (socialstyrelsen.se)	Socialstyrelsen.se
Tandvårdslag (1985:125)	Riksdagen.se
FNs Barnkonvention	Unicef.se
Barn som far illa - Region Gävleborg (regiongavleborg.se)	Samverkanswebben, Region Gävleborg
Tandvård för dig upp till 24 år inom Region Gävleborg	1177 Vårdguiden
Tandvård i Sverige om du kommer från annat land	1177 Vårdguiden
Profylax- och vårdprogram föravgiftsfri tandvård	Samverkanswebben, Region Gävleborg
Lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården	Riksdagen.se
Patientnämnden	Region Gävleborg.se
Skyddade personuppgifter	Skatteverket. se
Region Gävleborgs kommunikationspolicy	Region Gävleborg.se

Dokumentnamn: Allmäntandvård för barn och unga - Region Gävleborg

Dokument ID: 09-618475

Giltigt t.o.m.: 2025-03-21

Revisionsnr: 1

Dokumentnamn	Plats
Tobakshjälpen	1177 Vårdguiden
Hälsotorget	1177 Vårdguiden
Socialtjänstlagen (2001:453)	Riksdagen.se
Trygg och säker vård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet (prop.2016/17:59)	Regeringen.se
Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hälsoundersökningar av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet HSLF-FS 2019:19	Socialstyrelsen.se
Barn och ungdomar från ett annat EU/EES-land, Schweiz eller konventionsland	Försäkringskassan.se